

OPPVEKSTPROFIL

Vik

Tema for profilane i år er inkludering av barn og unge med innvandrarbakgrunn. Temaet blir spegla i indikatorar og figurar.

2025

Oppvekstprofilen viser nokre av styrkane og utfordringane til kommunen, og kan brukast i planarbeidet for barn og unge og deira oppvekstmiljø. Indikatorane er valde med tanke på å fremje oppvekstmiljøet for barn og unge, og må tolkast i lys av annan kunnskap om lokale tilhøve.

Utgitt av:
Helsedirektoratet
Postboks 220, Skøyen
0213 Oslo

E-post: oppvekstprofiler@helsedir.no

Statistikken er hentet fra [statistikkbanken](#)
[Folkehelsestatistikk](#) per april 2025

Illustrasjonar: Helsedirektoratet

Nynorsk

Batch 0404251023.0704251331.0404251023.0404251328.07/04/2025 14:37

Oppvekstprofilane er utarbeidde i samarbeid mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familieliedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Integrerings- og mangfaldsdirektoratet, Kommunesektorens organisasjon, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Nedanfor presenterast nokre nøkkeltal for barn og unge i kommunen:

- Andelen barn (0-17 år) i kommunen per 1.1.2024 som er innvandra eller ført med innvandrereføldre, er lågare enn landsnivået. Andel og talet på barn som innvandrar har auka i dei fleste kommunar, som følgje av krigen i Ukraina. Om lag ein tredel av flyktningane som har komme til Noreg frå Ukraina er barn og unge.
- Andelen barn som bur i hushald med vedvarande låg inntekt, er lågare enn landsnivået. Vedvarande låg hushaldsinntekt vil seie at den gjennomsnittlege inntekta i ein treårsperiode er under 60 prosent av median hushaldsinntekt i Noreg.
- Andelen ungdomsskuleelevar som svarer at dei opplever tilbodet av treffstader for unge som svært bra eller nokså bra er lågare enn landsnivået. Trygge møteplassar for ungdom som er tilgjengelege for alle kan førebyggje utanforskap og rusbruk, og fremje god sosial utvikling og vennskap.
- Andelen ungdomsskuleelevar som har mange psykiske plager, er ikkje signifikant forskjellig frå landsnivået. Kommunen kan fremje god psykisk helse hos barn og unge gjennom tiltak som gode fritidstilbod, tilgjengelege helsetenester, førebyggjande program i skulen og støtte til familiar.

Inkludering av barn og unge med innvandrarbakgrunn

Stadig fleire barn og unge i Noreg har innvandrarbakgrunn¹. Integrering, inkludering og tilhørsle er grunnleggende for trivselen, utviklinga og moglegeheitene til barna. Det er viktig å bygge tillit og gode fellesskap, og sikre like moglegeiter så alle barn og unge kan delta i fritidsaktivitetar, utdanning og arbeids- og samfunnsliv.

Én av fem barn har innvandrarbakgrunn

Av 1,1 millionar barn og unge i aldersgruppa 0–17 år i Noreg, er 90 000 fødde i eit anna land enn Noreg. Barna kjem på grunn av flukt, studium eller arbeidet til foreldra, eller for å bli gjenforeina med familien. I tillegg er det ca. 155 000 barn og unge som er fødde i Noreg av to foreldre som er fødde i utlandet. Til saman utgjer dette 245 000 barn, og 22 prosent av alle barn i alderen 0–17 år i Noreg (2024). Figur 1 viser fordelinga innan ulike aldersgrupper i kommunen.

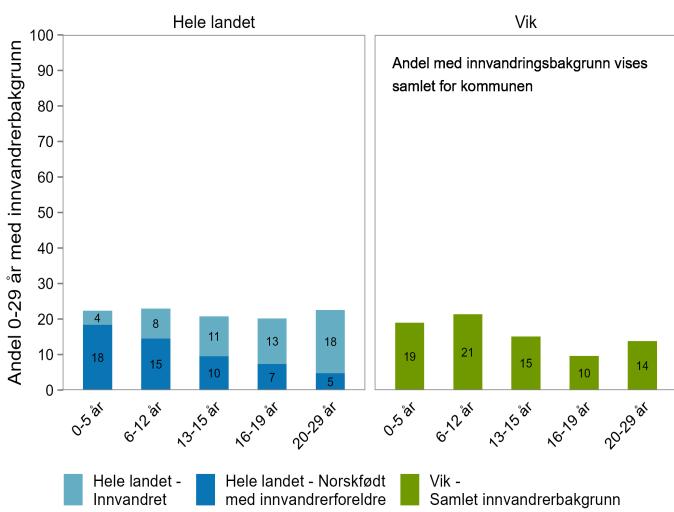
Med innvandringa frå Ukraina har det komme fleire barn og unge i alle kommunar. Nesten halvparten av barn og unge med innvandrarbakgrunn i Noreg har bakgrunn frå Europa, ein tredel har bakgrunn frå Asia og 20 prosent frå Afrika. Figur 2 viser andelen frå ulike verdsdelar i kommunen.

De fleste klarer seg bra

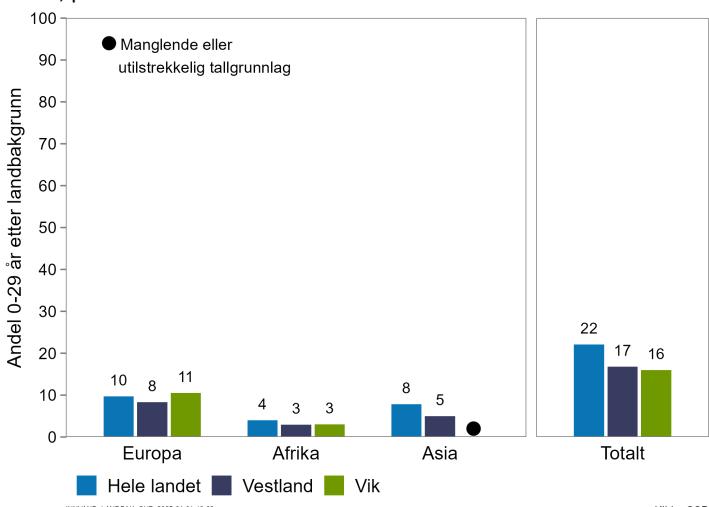
Dei aller fleste barna som veks opp i Noreg klarer seg veldig godt i oppveksten og gjennom utdanningsløpet, anten dei har innvandra eller ikkje. Barn og unge med innvandrarbakgrunn representerer ein stor ressurs for det norske samfunnet, med stort utdanningsdriv, og ulike perspektiv og erfaringar.

Norskfødde med innvandrarforeldre har utdanning, inntekt og sysselsetting omrent på nivå med befolkninga elles. Det er stor sosial mobilitet når vi ser på norskfødde med innvandrarforeldre opp mot foreldregenerasjonen. På fleire utdanningsindikatorar, som fullføring i vidaregåande skule (Figur 3), er det på landsbasis ingen forskjell mellom norskfødde jenter med innvandrarforeldre og jenter med norskfødde foreldre.

Figur 1. Barn og unge med innvandrarbakgrunn etter alder, per 1.1.2024. Aldersgruppene svarer til barnehage, barneskule, ungdomsskule, vidaregående opplæring og unge vaksne.

Figur 2. Andel 0–29 år med innvandringsbakgrunn etter verdsdel og totalt, per 1.1.2024.

Likevel nokre forskjellar

Barn og unge med innvandrarbakgrunn bur oftare i heimar der foreldre har utfordringar knytt til økonomi, arbeidsliv, helse og buforhold. Utfordringane heng ofte saman med lite utdanning hos foreldra, fluktbakgrunn og kort butid i Noreg. Det kan ha negativ påverknad på livskvaliteten, levekåra og moglegeitetene i livet til barna og dei unge.

Ein lågare andel barn med innvandrarbakgrunn går i barnehage, og fleire har svakare resultat på nasjonale prøver og gjennomsnittskarakter på 10. trinn. Blant gutar med innvandrarbakgrunn er det på landsnivå færre som fullfører vidaregåande opplæring (Figur 3), og fleire unge innvandrarar står utanfor utdanning og arbeid (Figur 4).

Enkelte barn og unge med innvandrarbakgrunn, som nykomne, med fluktbakgrunn, i utsette byområde, og einslege mindreårige flyktningar, treng ekstra hjelp, oppfølging og støtte. Tidleg innsats er viktig for at barn og unge skal få utvikle seg, bli inkluderte, og for å førebygge sosiale vanskar og utanforskap (jf. prinsippet om at ingen skal utelastast i FN sine berekraftsmål).

Økonomi er ein barriere for å kunne delta i fritidsaktivitetar

Å oppleve tilhørsle og inkludering, og ha moglegheit for sosial deltaking og utfolding er viktig for helsa og utviklinga til barn og unge. Ein del barn og unge med innvandrarbakgrunn opplever at dei ikkje får delta på linje med andre barn og unge då det er fleire barrierar for deltakinga til barna.

Færre barn med innvandrarbakgrunn deltar i fritidsaktivitetar, og for mange handlar det om økonomi. Fleire barn med innvandrarbakgrunn lever i låginntektsfamiliar (Figur 5), særleg i familiar med fluktbakgrunn. Å vekse opp med vedvarande låg inntekt og därlege levekår skapar ei form for stress, som over tid kan påverke læringa og helsa til barnet.

Andre barrierar for deltaking er helse, språk og mangel på nettverk. Fleire barn og unge opplever dessutan å bli utsette for mobbing, diskriminering og rasisme. For nokon er negativ sosial kontroll eit hinder for å leve frie liv, med like moglegheiter og eigne livsval. Manglande tilhørsle, inkludering og anerkjenning kan føre til einsem og utanforskap.

Kva kan kommunen gjere?

Kommunane har ei viktig oppgåve med å legge gode tenester og tilbod til rette for å gjere det lettare for barn og unge som strevar, så alle får ein god oppvekst, med god inkludering og deltaking og like moglegheiter i livet. God integrering og inkludering krev at mange jobbar saman – innbyggjarar, stat, fylke og kommune, frivillige organisasjonar m.m.

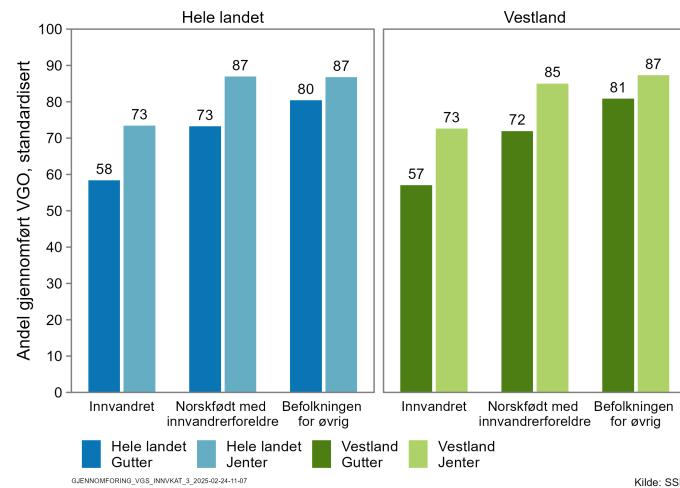
- Den førebyggjande planen til kommunen bør ha konkrete mål og tiltak for inkludering og integrering av barn og unge med innvandrarbakgrunn (jf. barnevernslova).
- Vareta barn og unge sin medverknad i planlegging og gjennomføring av tiltak, med representasjon av barn og unge med innvandrarbakgrunn i råd og prosessar.
- Ha god kartlegging, samordna, heilskapleg og lågterskel oppfølging av barn og unge med innvandrarbakgrunn, særleg nykomne, levekårsutsette, einslege mindreårige flyktningar, barn og unge i lukka miljø, og ungdom i risiko for fråfall eller kriminalitet.
- God fagleg oppfølging av barn og unge med innvandrarbakgrunn i barnehage og skule, og i overgangen til vidaregående opplæring, med tilrettelegging, tilpassa opplæring og støtte for barn med svake norskfertigheiter og svake skuleresultat.
- Sikre at alle barn og unge lever trygge og frie liv, og jobbe aktivt mot vald i nære relasjoner, æresrelatert vald og negativ sosial kontroll.
- Redusere språkbarrierar med tilpassa informasjon og kvalifisert tolk i alle tenester og sikre mangfaldskompetanse og fagleg kompetanse i alle tenester.
- Vektlegge vurderingar av barna sitt beste i alle samanhengar.
- Mobilisere forelderressursar, og tilby forelderrettleining og foreldrestøtte.
- Førebyggje Fordommar, rasisme og diskriminering, og byggje tillit mellom grupper og til tenestene.
- Samarbeide med frivilligheita om inkluderande møteplassar, brubyggjande aktivitetar, haldningskampanjar mm.
- Tilrettelegge for møteplassar og deltaking i fritidstilbod for alle barn og unge, mellom anna ferie- og fritidstilbod for barn i låginntektsfamiliar.

Utfyllande tekst med referansar og lenker finst på helsedirektoratet.no/oppvekstprofiler.

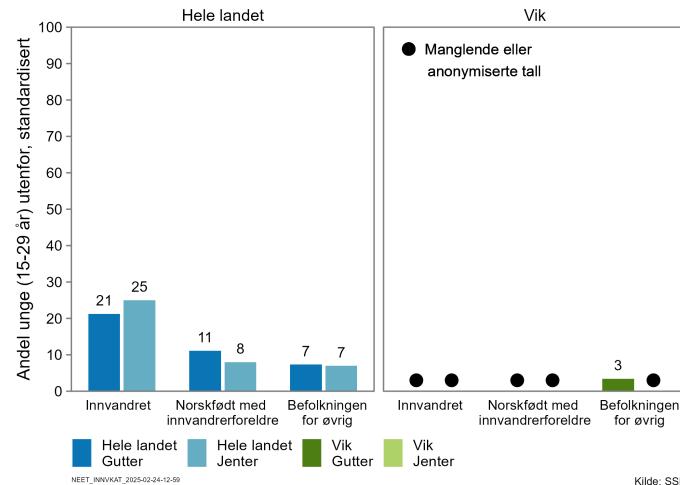
Finn fleire relevante indikatorar i [statistikkbanken Folkehelsestatistikk](https://statistikkbanken.ssb.no/folkehelsestatistikk).

[1] SSBs definisjonar: Innvandrarar er personar som sjølv har innvandra til Noreg, som er fødd i utlandet av utanlandsfødde foreldre og fire utanlandsfødde besteforeldre. Norskfødde med innvandrarforeldre er fødde i Noreg av to utanlandsfødde foreldre.

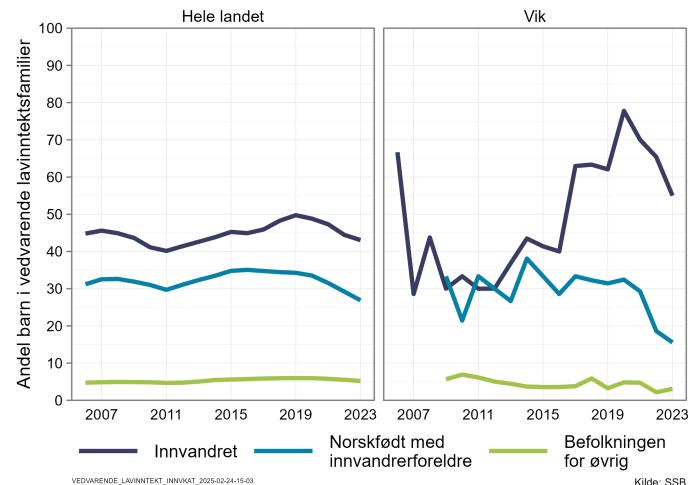
Figur 3. Gjennomføring i vidaregående opplæring med fullført studie- eller yrkeskompetanse etter 5/6 år, etter kjønn og innvandrarbakgrunn. Ved manglande kommunetal blir fylkestal vist. Treårig gjennomsnitt 2021-2023.

Figur 4. Andel unge (15-29 år) utanfor utdanning og arbeid etter innvandrarbakgrunn og kjønn. Ved manglande kommunetal blir fylkestal vist. Tal for 2023.

Figur 5. Barn 0-17 år i hushald med vedvarande låginntekt, definert som inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt over ein treårsperiode, etter innvandrarbakgrunn.

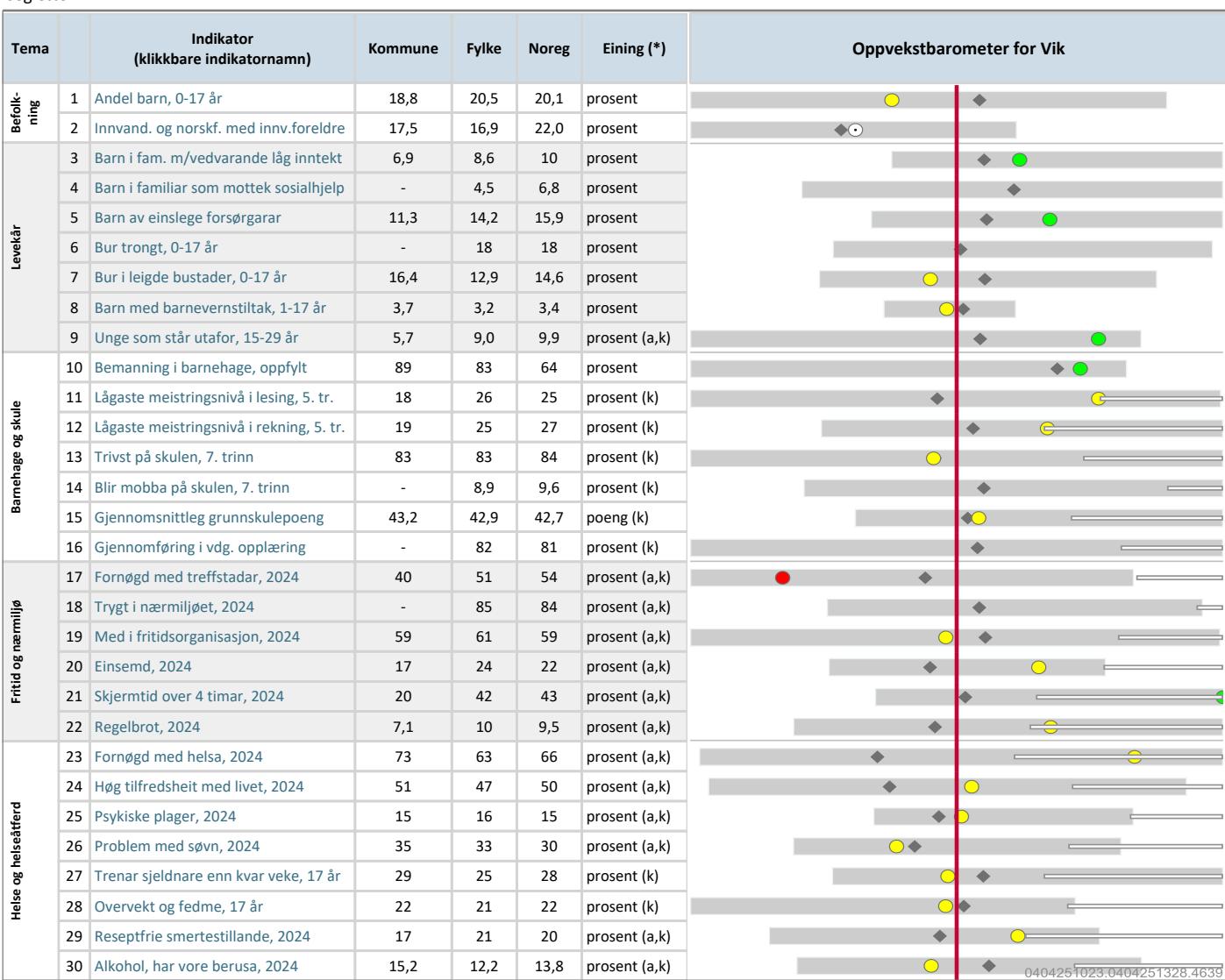
Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikta nedanfor blir nokre nøkkeltal for kommunen og fylket samanlikna med landstal. I figuren og talkolonnan er det teke omsyn til at befolkninga i kommunar og fylke kan ha ein annan alders- og kjønnssamsetnad enn landet. Klikk på indikatornamna nedanfor for å sjå utvikling over tid i kommunen. I [statistikkbanken](#) finst det fleire indikatorar og utfyllande informasjon om kvar enkelt indikator.

Ver merksam på at også «grøne» verdiar kan innebere ei viktig utfordring for kommunen, for landsnivået representerer ikkje alltid eit ønska nivå.

Verdiområdet for dei ti beste kommunane i landet kan vere eit nivå å strekke seg etter.

- Kommunen ligg signifikant betre an enn landsnivået
- Kommunen ligg signifikant dårlegare an enn landsnivået
- Kommunen er ikkje signifikant forskjellig frå landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig frå landsnivået
- Ikke testa for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikkje testa for statistisk signifikans)
- Verdien for landet
- Variasjonen mellom kommunane i fylket
- Dei ti beste kommunane i landet

Forklaring (tal viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdiar, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tal frå Ungdataundersøkelsen dei siste tre åra manglar. Les meir om moglege årsaker til at tal frå Ungdataundersøkelsen manglar [her](#).

1. 2024. 2. 2024, 0-17 år. 3. 2021-2023, barn (0-17 år) som bur i hushald som i ein periode over tre år har ein gjennomsnittleg inntekt lågare enn 60 % av nasjonal median. 4. 2023, 0-17 år, omfattar dei som har mottatt sosialhjelp minst éin gong i løpet av året. 5. 2022-2024, 0-17 år, av alle barn det vert betalt barnetrygd for. 6. 2023, å bu trøngt er definert ut ifrå areal og antal rom i bustaden. 7. 2023, andelen er presentert i prosent av barn i privatbushald. 8. 2023, omfattar hjelpe tiltak og omsorgstiltak. 9. 2023, omfatter dei som ikkje er i arbeid, utdanning eller opplæring (NEET). 10. 2024, barn som går i barnehagar der krava til både grunnbemannin og pedagogisk bemannin er oppfylt. 11./12./13./14. Skuleåra 2022/2023-2024/2025. 15. 2022-2024, ved avslutta grunnskule på 10. trinn. 16. 2021-2023, omfattar elevar busett i kommunen. 17. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbod. 18. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 19. U.skole, svarer «ja, eg er med nå». 20. U.skole, ganske mykje eller veldig mykje plaga. 21. U.skole, dagleg utanom skulen. 22. U.skole, 3 eller fleire ulike regelbrot i løpet av det siste året. 23. U.skole, svært eller litt fornøgd. 24. U.skole, dei som vel 8-10 på en skala frå 0-10, der 0 er det verst moglege livet dei kan tenke seg og 10 det best moglege. 25. U.skole, har mange plager (ganske mykje eller veldig mykje plaga). 26. U.skole, ganske mykje eller veldig mykje plaga. 27. 2022-2024, oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 28. 2021-2024, KMI som svarar til over 25 kg/m², basert på sjølvrapportert høgde og vekt frå nettbasert sesjon 1. 29. U.skole, bruker Paracet, Ibux og liknande minst éin gong i veka. 30. U.skole, drukke så mykje at dei har følt seg tydeleg berusa éin eller fleire gonger dei siste 12 mnd.

Datakjelder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Ungdata-undersøkinga frå Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Utdanningsdirektoratet og Vernepliktsverket. For meir informasjon, sjå [statistikkbanken Folkehelsestatistikk](#).